Nr. 9 Warszawa, dnia 8 Lutego 1919 r. Rok II.

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH.

Cena numeru pojedyńczego 1 mk. Z zaboru austrjackiego i z terenów b. okupacji austrjackiej **można wpłacać** za numer „**Dziennika Urzędowego M. S. W.**" 1 **kor.** 75 h. „**Dziennik Urzędowy" przyjmuje ogłoszenia instytucji społecznych i użyteczności publicznej**, od osób zaś prywatnych tylko takie, które wynikają ze stosunku do **władz rządowych i powyższych instytucji. Cena za wiersz drobnego pisma jednoszpaltowego 1 mk.**

Redakcja i Administracja: Pałac Brühlowski, pl. Saski Nr. 9.

I.

100.

DEKRET

o organizacji państwowych urzędów pośrednictwa pracy i opieki nad wychodźcami.

Na wniosek Rady Ministrów stanowię:

Art. 1. W celu ułatwienia wyszukiwania pracy oraz w celu opieki nad wychodźcami polskimi tworzą się państwowe urzędy pośrednictwa pracy i opieki nad wychodźcami, które podlegają Ministerstwu Pracy i Opieki Społecznej. Urzędy te powstać mają zależnie od decyzji Ministra Pracy i Opieki Społecznej w miastach powiatowych, punktach pogranicznych, oraz tych miejscowościach, w których okaże się to szczególnie pożądanem.

Art. 2. Do zadań urzędów należy:

1) pośrednictwo pracy dla wszelkich kategorji pracowników, poszukujących zarobków tak wewnątrz kraju, jak zagranicą;

2) porada przy wyborze lub zmianie zawodu;

3) udzielanie informacji o krajowych i zagranicznych stosunkach zarobkowych, dostarczanie wychodźcom wiadomości, potrzebnych do strzeżenia się przed błędami i wyzyskiem podczas podróży i na miejscu pobytu zagranicą, kontrola treści umów, zawieranych z pracownikami sezonowymi (zwłaszcza z większemi grupami robotników) przez przedsiębiorców zagranicznych, pośredniczenie w udzielaniu zaliczek na podróż, pomoc przy wymianie pieniędzy;

4) popieranie reemigracji, ochrona wychodźców i reemigrantów w granicach kraju;

5) zbieranie i zestawianie dat statystycznych, dotyczących rynków pracy, ruchu wychodźczego i przychodźczego, oraz reemigracji;

6) inne czynności, które określają ustawy o publicznem pośrednictwie pracy i ustawa emigracyjna.

Art. 3. Wszystkie świadczenia w zakresie pośrednictwa pracy, dokonywane przez urzędy, są dla poszukujących pracy i wychodźców bezpłatne; od pracodawców może być pobierana za pośrednictwo opłata według taksy, ustalonej przez Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej.

Art. 4. Utworzona przy Ministerstwie Pracy i Opieki Społecznej Rada pracy wyłoni, jako ciało doradcze, osobną komisję, w skład której wejdą przedstawiciele innych ministerstw, reprezentanci zawodowych związków robotniczych i społecznych instytucji rolniczych i przemysłowych, oraz zaproszeni do udziału w niej ludzie nauki i eksperci. Komisji przedkładane będą do zaopinjowania projekty ustaw i ważniejszych zarządzeń administracyjnych, dotyczących pośrednictwa pracy, wychodźtwa, reemigracji i emigracji.

Skład komisji ustala na wniosek Rady pracy Minister Pracy i Opieki Społecznej, który zwołuje jej posiedzenia i sam lub w osobie swego zastępcy na posiedzeniach tych przewodniczy.

Art. 5. Przy każdym państwowym urzędzie pośrednictwa pracy i opieki nad wychodźcami (z wyjątkiem urzędów pogranicznych) winna istnieć komisja przy urzędzie pracy, która wnioski swe, oraz opinje co do działalności urzędu będzie komunikowała Ministerstwu Pracy i Opieki Społecznej; połowę członków komisji muszą tworzyć przedstawiciele pracowników.

Art. 6. W celu popierania działalności państwowej na polu pośrednictwa pracy i opieki nad poszukującymi pracy powstać mogą przy ciałach samorządnych miejskich i wiejskich komitety, wybierane przez ich rady i złożone z 3 członków i tyluż zastępców; do zadań komitetów tych należy:

1) ułatwianie miejscowej ludności styczności z państwowemi urzędami pośrednictwa pracy i opieki nad wychodźcami;

2) rozszerzanie wśród ludności przeznaczonych do tego celu perjodycznych biuletynów informacyjnych i innych wydawnictw i obwieszczeń Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej;

3) informowanie państwowych urzędów pośrednictwa pracy i opieki nad wychodźcami o otwierających się w danej gminie sposobnościach zarobkowania, oraz o przejawach ruchu wychodźczego i poszczególnych tego ruchu przyczynach, do czego służyć będą umyślne kwestjonarjusze, wypełniane i odsyłane w pewnych regularnych odstępach czasu;

4) zawiadamianie władz o wszelkiego rodzaju nadużyciach, popełnianych na wychodźcach;

5) popieranie państwowej akcji reemigracyjnej.

Art. 7. Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej na podstawie niniejszej ustawy ułoży i wyda w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych, Ministerstwem Rolnictwa i Dóbr Państwowych i Ministerstwem Przemysłu i Handlu osobny statut, normujący we wszystkich szczegółach organizację i sposób działalności państwowych urzędów pośrednictwa pracy i opieki nad poszukującymi pracy, jak również Rady pracy, Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej, komisji przy urzędach pracy i komitetów przy ciałach samorządowych.

Dan w Warszawie, dnia 27 stycznia 1919 r.

Naczelnik Państwa:

(—) *J. Piłsudski.*

Prezydent Ministrów:

(—) *I. J. Paderewski.*

Minister Pracy i Opieki Społecznej:

(—) *Jerzy Iwanowski.*

„Dz. Pr." z dn. 4.II 1919 r., Nr. 11, poz. 127.

101.

DEKRET

W przedmiocie poboru jednorazowej państwowej daniny od nieruchomości i majątku w kapitale.

Na wniosek Rady Ministrów postanawiam, co następuje:

Art. 1.

Tytułem zaliczki na ogólną państwową daninę od majątku pobierze się od następujących przedmiotów majątkowych, znajdujących się na obszarze ziem polskich byłego zaboru rosyjskiego, jednorazową państwową daninę:

a) od nieruchomości w miastach i miasteczkach podług przybliżonej czystej wartości,

b) od gruntów, podlegających państwowemu podatkowi gruntowemu, tudzież od nieskarbowych gruntów leśnych, wolnych od podatku gruntowego, podług obszaru i urodzajności,

c) od majątków w kapitale podług ich czystej wartości, a to wedle niżej podanych zasad.

Art. 2.

Celem wymiaru daniny od nieruchomości w miastach i miasteczkach należy przybliżoną czystą wartość ustalić w drodze oszacowania przy pomocy dat, zawartych bądź to w aktach wymiaru podatku od nieruchomości w miastach, bądź też w aktach wymiaru podatku majątkowego.

Jeśli w tej drodze nie da się uzyskać wystarczających danych, należy przybliżoną wartość ustalić na podstawie innych rozporządzalnych dat, a wrazie potrzeby wezwać płatnika do dostarczenia po-

trzebnych danych. Wezwaniu temu jest płatnik obowiązany zadośćuczynić.

Art. 3.

Od daniny są wolne nieruchomości w miastach i miasteczkach, służące wyłącznie celom dobroczynnym albo przeznaczone na bezpłatny publiczny użytek, tudzież nieruchomości, których przybliżona czysta wartość nie przenosi 20,000 Mk., względnie 30,000 Kor.

Art. 4.

Danina wynosi przy nieruchomościach miejskich o przybliżonej czystej wartości:

wyżej 20,000 Mk., względnie 30,000 Kor. do 50,000 Mk., wzgl. 75,000 Kor. — ½%;

wyżej 50,000 Mk., wzgl. 75,000 Kor. do 100,000 Mk., wzgl. 150,000 Kor. — ¾%;

wyżej 100,000 Mk., wzgl. 150,000 Kor. do 200,000 Mk., wzgl. 300,000 Kor. — 1%;

wyżej 200,000 Mk., wzgl. 300,000 Kor. do 500,000 Mk., wzgl. 750,000 Kor. — 1½%;

wyżej 500,000 Mk., wzgl. 750,000 Kor. — 2%.

Wartości. Wartość nieruchomości miejskich należy ustalić wedle stanu z d. 1 stycznia 1919 r.

Art. 5.

Od gruntów wymierzy się i pobierze jednorazową daninę podług klas urodzajności, ustalonych dla wymiaru i poboru podatku gruntowego, wedle następujących zasad:

1. od gruntów, podlegających dworskiemu podatkowi gruntowemu:

a) jeżeli obowiązany do opłaty daniny posiada w okręgu wymiarowym łącznie nie więcej, niż 50 morgów gruntu, podległego daninie, należy zapłacić od morga gruntu, zaliczonego:

do klasy	I —	12 mk. 50 f.,	wzgl. 22 K.
„ „	II —	8 „	„ 14 „ —
„ „	III —	6 „	„ 10 „ 50 h.
„ „	IV —	5 „	„ 8 „ 75 h.
„ „	V —	4 „	„ 7 „ —

b) przy posiadłościach gruntowych od 51 morgów do włącznie 100 morgów wynosi danina od morga gruntu, zaliczonego:

do klasy	I —	12 mk. 50 f.,	wzgl. 22 K
„ „	II —	10 „ 50 „	„ 18 „ 50 h.
„ „	III —	8 „ 50 „	„ 15 „ —
„ „	IV —	7 „ 25 „	„ 12 „ 50 h.
„ „	V —	6 „ — „	„ 10 „ 50 h.

c) przy posiadłościach ponad 100 morgów wynosi danina od morga, zaliczonego:

do klasy	I —	15 Mk.,	względnie 26 K. 50 h.
„ „	II —	13 „	„ 23 „ —
„ „	III —	11 „	„ 19 „ 50 h.
„ „	IV —	9 „ 50 f.	„ 16 „ 75 h.
„ „	V —	8 „	„ 14 „ —

2. od gruntów, podlegających włościańskiemu podatkowi gruntowemu, zaliczonych:

do klasy I wynosi danina od morga 10 Mk., względnie 17 K. 50 h.;

do klasy II wynosi danina od morga 8 Mk., wzgl. 14 K.;

do klasy III wynosi danina od morga 6 Mk., wzgl. 10 K. 50 h.;

do klasy IV wynosi danina od morga 4 Mk., wzgl. 7 Kor.

W wypadkach, zasługujących na uwzględnienie, mogą być przyznawane ulgi:

a) dla gospodarstw do 6 morgów w wysokości do 50% daniny przez władze skarbowe 1-ej instancji według instrukcji Ministerstwa Skarbu;

b) w innych wypadkach przez Ministra Skarbu.

Art. 6.

Daninie od majątku w kapitale podlega cały czysty majątek kontrybuenta w gotówce, papierach wartościowych lub wierzytelnościach, którego wysokość należy ustalić przy pomocy danych, zawartych w aktach wymiarowych innych państwowych podatków bezpośrednich, względnie w drodze przybliżonego oszacowania, wrazie potrzeby po poprzedniem przesłuchaniu płatnika, który obowiązany jest na żądanie organu wymiarowego udzielić wszelkich potrzebnych wyjaśnień.

Wysokość majątku należy ustalić wedle stanu z dn. 1 stycznia 1919 r.

Przy wymiarze daniny od kapitałów towarzystw, obowiązanych do publicznego składania rachunków, przyjmuje się za podstawę wymiaru czysty majątek w kapitale, ustalony na podstawie ostatniego bilansu.

Od daniny są wolne majątki w kapitale, służące wyłącznie celom dobroczynnym, albo przeznaczone na publiczny bezpłatny użytek, tudzież majątki do 20,000 mk., względnie 30,000 Kor. włącznie.

Art. 7.

Daninę od majątku w kapitale wymierzy się w wysokości, określonej w art. 4 odnośnie do nieruchomości w miastach i miasteczkach.

Art. 8.

Daninę ma zapłacić właściciel przedmiotu daniny, względnie ten, kto jest uprawniony do trwałego pobierania dochodu z tego przedmiotu.

Art. 9.

Wymiar i pobór daniny uskuteczni się w tym okręgu wymiarowym, w którym znajduje się przedmiot, podlegający daninie.

Przedmioty tej samej kategorji, znajdujące się w tym samym okręgu wymiarowym, a należące do jednego płatnika, należy przy ocenieniu obowiązku i wysokości opłaty łącznie uwzględnić.

Art. 10.

Podstawy wymiaru daniny od nieruchomości miejskich i od majątku w kapitale ustali komisja, złożona z 1 urzędnika skarbowego, jako przewodniczącego, i z 2 członków, powołanych przez władze skarbowe 1 instancji z grona obowiązanych do opłaty daniny.

Art. 11.

Na podstawie oszacowania komisji (art. 10) wymierzy daninę władza skarbowa 1 instancji.

Art. 12.

Za jednostkę, celem wymiaru daniny od gruntów, uważa się jednostkę, przyjętą przy wymiarze podatku gruntowego.

Wymiar przeprowadzi władza podatkowa 1 instancji na podstawie urzędowych danych, które służyły za podstawę ostatniego wymiaru podatku gruntowego.

Przy wymiarze daniny od lasów nieskarbowych, wolnych od podatku gruntowego, należy je zaliczyć do najniższej klasy urodzajności.

Art. 13.

Nakazy płatnicze na wymierzone daniny należy doręczyć płatnikom indywidualnie, zaś. odnośnie do daniny od gruntu w sposób, przepisany przy podatku gruntowym.

Art. 14.

Przeciw wymiarowi daniny służy prawo odwołania do Ministerstwa Skarbu w ciągu dni 14, licząc od dnia następnego po doręczeniu nakazu zapłaty.

Odnośnie do daniny od gruntów odwołanie może być wniesione jedynie wrazie zaczepienia wymiaru z powodu mylnego obliczenia.

Odwołanie niema mocy wstrzymującej.

Nadanie rekursu na pocztę lub telegraf uważa się za wniesienie.

Art. 15.

Odwołanie wnosi się do władzy skarbowej 1 instancji z wyjątkiem odwołań przeciw daninie od gruntów, łącznie wymierzonej, które należy wnosić do odnośnej gminy.

Odwołanie rozstrzyga Ministerstwo Skarbu. Władza skarbowa 1 instancji ma prawo sprostować zaczepiony wymiar we własnym zakresie działania bez przedkładania odwołania do rozstrzygnięcia przez Ministerstwo Skarbu, jeżeli obniżenie wymierzonej daniny nie przenosi 100 mk., względnie 150 Kor. w poszczególnym wypadku.

Art. 16.

Daninę wymierzoną pojedyńczym płatnikom należy wpłacać w kasie skarbowej właściwego powiatu, zaś daninę od gruntów, wymierzoną łącznie, w dotyczącej gminie, a to do 15 dni po doręczeniu nakazu zapłaty.

Administracja gminy jest odpowiedzialną za wpływ całej sumy, przypadającej z gminy tytułem daniny od gruntów, łącznie wymierzonej.

Art. 17.

Od niewpłaconych w terminie należności będzie się pobierało odsetki za zwłokę w wysokości 1% miesięcznie, począwszy od dnia płatności. Miesiąc rozpoczęty liczy się za cały.

Zaległe daniny będzie się ściągało przymusowo, jak inne zaległe opłaty skarbowe.

Art. 18.

Ministerstwo Skarbu może wszystkie przedmioty majątkowe, które ucierpiały przez wojnę, uwolnić od opłaty daniny w całości lub w części.

Art. 19.

Kto na wezwanie władzy skarbowej lub organu wymiarowego składa świadomie nieprawdziwe oświadczenie w zamiarze, aby wymiar daniny udaremnić lub niższy wymiar spowodować, tego ukarze władza skarbowa 1 instancji grzywną od 100 do 50,000 mk., względnie 150 — 75,000 Koron.

Kto popełnia czyn, określony w pierwszym ustępie, świadomie, lecz bez określonego tam zamiaru, podlega grzywnie od 50 do 10,000 mk., względnie 75—15,000 Koron. Tej samej grzywnie podlega każdy, kto skierowanemu doń urzędownie wezwaniu nie uczyni zadość; grzywny te mogą być powtarzane.

Przeciwko każdemu orzeczeniu karnemu władzy skarbowej 1 instancji można wnieść rekurs do Ministerstwa Skarbu na ręce władzy, która wydała orzeczenie, w ciągu 14 dni od doręczenia piśmiennie lub telegraficznie. Nadanie rekursu na pocztę lub telegraf uważa się za wniesienie.

Art. 20.

Wymierzoną i zapłaconą daninę uwzględni się przy wymiarze i poborze ogólnej daniny od majątku.

Art. 21.

Dekret niniejszy nabiera mocy obowiązującej w dniu ogłoszenia.

Art. 22.

Wykonanie dekretu porucza się Ministrowi Skarbu.

Naczelnik Państwa:

(—) *J. Piłsudski.*

Prezydent Ministrów:

(—) *I. J. Paderewski.*

Minister Skarbu:

(—) *Dr. Englich.*

Dan w Warszawie, dnia 29 stycznia 1919 r.

„Dz. Pr." z dn. 4.II 1919 r. Nr. 11, poz. 128.

102.

DEKRET

O skarbie narodowym, powstałym z ofiar prywatnych.

Art. 1. Urząd Skarbu Narodowego przyjmuje ofiary na skarb narodowy w postaci kruszców szlachetnych, jak złoto, srebro, platyna — i przedmiotów we wszelkiej postaci i stanie, wyrobionych

z tych kruszców, wszelkiego rodzaju walut pieniężnych, obligów, akcji, papierów procentowych i kuponów od nich.

Art. 2. Skarb narodowy, zebrany z ofiar prywatnych, jest funduszem nietykalnym i będzie przekazanym powstać mającemu Bankowi Polskiemu. Dyspozycja tym funduszem może nastąpić jedynie na mocy uchwały sejmowej.

Dan w Warszawie, dnia 29 stycznia 1919 r.
Naczelnik Państwa:
(—) *J. Piłsudski.*
Prezydent Ministrów:
(—) *I. J. Paderewski.*
Minister Skarbu:
(—) *Dr. Englich.*
„Dz. Pr." z dn. 4.II 1919 r. Nr. 11, poz. 129.

103.

DEKRET

W sprawie uregulowania produkcji spirytusu.

Na wniosek Rady Ministrów stanowię, co następuje:

Art. 1.

Wszelkie zezwolenia, wydane dotychczas na pędzenie okowity lub spirytusu, tracą swą moc obowiązującą. Zezwolenia na uruchomienie gorzelni wydaje Ministerstwo Skarbu ze zgodą Ministerstwa Aprowizacji.

Art. 2.

Właściciele gorzelni, wzgl. urządzeń gorzelnianych lub ich dzierżawcy, w których był potajemnie pędzony spirytus, podlegają karze ciężkiego więzienia od roku do lat 5 łącznie z karą pieniężną od 5,000 mk. do 100,000 mk.

Całe urządzenie gorzelniane oraz zapasy spirytusu i surowców ulegają konfiskacie na rzecz Skarbu.

Art. 3.

Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, wykonanie go polecam Ministrowi Skarbu.

Naczelnik Państwa:
(—) *J. Piłsudski.*
Prezydent Ministrów:
(—) *I. J. Paderewski.*
Minister Skarbu:
(—) *Dr. Englich.*
Dan w Warszawie, dnia 30 stycznia 1919 r.
„Dz. Pr." z dn. 4.II 1919 r. Nr. 11, poz. 130.

104.

DEKRET

o zwołaniu Sejmu Ustawodawczego.

Wybrany na zasadzie ordynacji wyborczej z dn. 28 listopada 1918 roku (Dz. Pr. Nr. 18, poz. 46) Sejm Ustawodawczy zwołuję do stołecznego miasta Warszawy na dzień 9 lutego 1919 roku.

Dan w Warszawie, dnia 5 lutego 1919 roku.
Naczelnik Państwa:
(—) *J. Piłsudski.*
Prezydent Ministrów:
(—) *I. J. Paderewski.*
„Monitor Polski" Nr. 29 z dn. 5.II, 1919 r.

105.

DEKRET

w przedmiocie udziału w obradach Sejmu Ustawodawczego osób, które w 1918 r. posiadały mandat poselski do parlamentu Rzeszy Niemieckiej.

W uzupełnieniu dekretu z dnia 28 listopada 1918 roku (Dziennik Praw Nr. 18, poz. 46 i 47) i zgodnie z uchwałą Rady Ministrów stanowię, co następuje:

Polacy, którzy w r. 1918 posiadali mandat poselski do parlamentu Rzeszy Niemieckiej, są uprawnieni do udziału w obradach Sejmu Ustawodawczego na równych prawach z posłami, wybranymi do tegoż Sejmu, jako przedstawiciele Polaków zaboru pruskiego.

Dan w Warszawie, dnia 7 lutego 1919 r.
Naczelnik Państwa:
(—) *J. Piłsudski.*
Prezydent Ministrów:
(—) *I. J. Paderewski.*
Minister Spraw Wewnętrznych:
(—) *St. Wojciechowski.*
„Monitor Polski" Nr. 32 z dn. 8.II, 1919 r.

106.

DEKRET

o święcie narodowem o okazji otwarcia Sejmu Ustawodawczego.

Ażeby uczcić i upamiętnić wielki dla Narodu Polskiego dzień otwarcia Sejmu Ustawodawczego, postanawiam:

Art. 1.

Dzień otwarcia Sejmu Ustawodawczego 10-ty lutego 1919 r. ogłaszam jako święto narodowe.

W dniu tym ulega zawieszeniu praca we wszystkich sądach, urzędach państwowych i komunalnych, zakładach przemysłowych i handlowych, tudzież instytucjach oświatowych, a w szczególności w szkołach rządowych i prywatnych.

Przepis niniejszy nie dotyczy zakładów użyteczności publicznej, jak elektrownie, gazownie, wodociągi, telefony, środki komunikacyjne oraz zakładów gastronomicznych.

Art. 2.

Wykonanie niniejszego dekretu zlecam Panu Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

Dan w Warszawie, dn. 7 lutego 1919 r.

Naczelnik Państwa:
(—) *J. Piłsudski.*

Prezydent Ministrów:
(—) *I. J. Paderewski.*

„Monitor Polski" Nr. 32 z dn. 8.II 1919 r.

III.

107.

Rozporządzenie Nadzwyczajnego komisarza m. st. Warszawy w przedmiocie zabronienia w d. 8, 9 i 10 lutego r. b. wyszynku i sprzedaży trunków w Warszawie.

Na podstawie art. 2 dekretu z dnia 2 stycznia r. b. o wprowadzeniu stanu wyjątkowego, zarządzam co następuje:

Wobec otwarcia Sejmu Ustawodawczego w dniu 9 b. m., mając na względzie bezpieczeństwo i spokój publiczny, zabraniam dnia 8, 9 i 10 b. m. wyszynku i sprzedaży wszelkiego rodzaju trunków w stoł. m. Warszawie.

Winni przekroczenia powyższego ulegną w drodze administracyjnej zamknięciu w więzieniu do 3-ch miesięcy lub grzywnie do 3,000 marek z zamianą na areszt do 3-ch miesięcy w razie niewypłacalności.

(—) *Fr. Anusz.*
Komisarz Nadzwycz.

Warszawa, 6/II. 1919.

108.

Postanowienie obowiązujące Nadzwyczajnego Komisarza m. st. Warszawy w sprawie pociągnięcia do odpowiedzialności osób, przeciwdziałających przez przymus normalnej pracy w instytucjach użyteczności publicznej.

Ja, Komisarz Nadzwyczajny m. stoł. Warszawy i pow. warszawskiego, na czas stanu wyjątkowego, niniejszem postanawiam, że osoby, przeciwdziałające przez przymus lub groźby normalnej pracy w instytucjach użyteczności publicznej, jak: elektrownie, gazownia, wodociągi, telefony, tramwaje, koleje, telegraf, poczty, gazety, dzienniki i t. d., podlegają karze pieniężnej do 3,000 marek, lub zamknięciu w więzieniu do 3 miesięcy.

(—) *Fr. Anusz.*
Komisarz Nadzwycz.

Warszawa, 6/II. 1919.

IV.

109.

Okólnik Ministra Spraw Wewnętrznych do Komisarzy Rządu Ludowego w przedmiocie statystyki ruchu naturalnego ludności państwa polskiego.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych otrzymało odezwę Głównego Urzędu Statystycznego treści następującej:

Główny Urząd Statystyczny przystępuje obecnie do zbierania materjału statystycznego z zakresu ruchu naturalnego ludności Królestwa Polskiego w ciągu lat 1916—1918 i rozsyła w tym celu do urzędników stanu cywilnego formularz. Zawiadamiając o tem, Gł. Urz. St. prosi o zwracanie się do niego na przyszłość ze wszystkiemi kwestjami, dotyczącemi statystyki ruchu naturalnego ludności Państwa Polskiego, zadaniem Gł. Urz. St. jest bowiem udzielanie instytucjom państwowym wszelkich posiadanych przezeń informacji.

Natomiast Gł. Urz. St. uważa za niedopuszczalne zwracanie się na własną rękę poszczególnych instytucji państwowych do urzędników stanu cywilnego z prośbą o dostarczenie dat, dotyczących ruchu naturalnego ludności. Albowiem osoby, pełniące czynności urzędników stanu cywilnego (duchowieństwo wyznań chrześcijańskich, wójci gmin i t. p.) poza temi czynnościami dodatkowemi sprawują jeszcze liczne dla nich zasadnicze funkcje i wtedy tylko będą w stanie udzielać dokładnych sprawozdań z zarejestrowanych faktów, gdy nie będą przeciążone nieprodukcyjną pracą informowania coraz to nowych urzędów o tych samych sprawach.

Dyrektor:
(—) *Dr. Józef Buzek.*

Odezwę powyższą przesyłam do wiadomości i pouczenia.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:
(—) Januszewski.

Warszawa, dn. 2 lutego 1919 r.

110.

Okólnik do Komisarzy Rządowych w przedmiocie komunikowania się niższych jednostek komunalnych (gmin wiejskich i miast, nie wydzielonych z powiatów) z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych za pośrednictwem urzędów powiatowych.

Zdarza się bardzo często, iż niższe jednostki komunalne, t. j. gminy wiejskie i miasta, nie wydzielone z powiatów, w sprawach urzędowych zwracają się bezpośrednio do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, pomijając urzędy powiatowe. Ten tryb postępowania uznać należy za niewłaściwy: przedewszystkiem dlatego, że sprawy, poruszane przez zarządy gminne nie mogą być decydowane przez Ministerstwo bez zaciągnięcia opinji władz powiatowych, po drugie zaś dlatego, iż władza powiatowa, a więc Komisarz Rządowy, będąc organem zarówno rządu centralnego, jak i samorządu powiatowego, powinien być poinformowany o wszystkiem, co się w powiecie dzieje. Należy więc wydać odpowiednie zarządzenia, aby gminy i miasta, nie wydzielone z powiatu, nie zwracały się bezpośrednio do Ministerstwa w sprawach urzędowych. Należy wytłomaczyć zarządom gminnym, że, udając się bezpośrednio do Ministerstwa, nietylko nie przyśpieszają załatwienia sprawy, lecz przeciwnie, przedłużają procedurę, gdyż Ministerstwo nie może niczego decydować, bez porozumienia się z urzędem powiatowym. Pozatem należy podkreślić, że zarządy gmin bardzo często zwracają się do Ministerstwa w sprawach, które należą całkowicie do właściwości władz powiatowych i zupełnie niepotrzebnie są skierowywane do władz centralnych.

Polecam niezwłoczne wykonanie niniejszego okólnika.

Warszawa, dn. 3 lutego 1919 roku.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych

(—) *K. Sienkiewicz.*

111.

Okólnik do Komisarzy Rządu Ludowego w sprawie przesyłania próśb i żądań, tyczących się Ministerstwa Skarbu, za pośrednictwem Min. Spraw Wewnętrznych.

Zgodnie z wnioskiem Ministerstwa Skarbu z dn. 21. I. 1919 r. — Nr. 2134 — zarządzam, by wszelkie żądania i prośby Komisarjatów powiatowych, do Ministerstwa Skarbu wnoszone, były odtąd za pośrednictwem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych przesyłane.

W myśl powyższego pouczyć należy podwładny personel.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych

(—) *Januszewski.*

Warszawa, dn. 3 lutego 1919 r.

V.

112.

Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu w przedmiocie marek stemplowych.

Wobec tego, że Kasy powiatowe na obszarze byłej okupacji niemieckiej już w najbliższym czasie zaopatrzone będą we wszstkie rodzaje polskich marek stemplowych, zarządza się:

Używanie marek stemplowych, wydanych przez władzę okupacyjną niemiecką, dozwolone jest tylko do 15 lutego 1919 r. włącznie.

Użycie takich marek stemplowych po terminie powyższym nie będzie uważane za dopełnienie obowiązku uiszczenia opłaty skarbowej.

Minister Skarbu:

(—) *Dr. Englich.*

Warszawa, dnia 28 stycznia 1919 r.

113.

Rozporządzenie Naczelnika Urzędu Walki z Lichwą w przedmiocie unormowania cen mieszkaniowych.

W celu unormowania cen na mieszkania i inne lokale, wynajmowane od właścicieli domów, jak również, mając na względzie obronę tak zwanych sublokatorów od wyzysku właścicieli mieszkań, spekulujących na odnajmowaniu oddzielnych pokoi, — niniejszem nakazuje się wszystkim właścicielom domów, ewentualnie ich administratorom:

1) wywiesić na bramach domów wykaz wszystkich wolnych i niezamieszkanych lokali, ze wskazaniem ilości pokoi każdego z nich i z podaniem cen komornego;

2) wywiesić w bramach domów na widocznem miejscu wykaz wszystkich znajdujących się w domu lokali, z wyszczególnieniem ilości pokoi, piętra i numeru mieszkania, ze wskazaniem cen pobieranych za nie;

3) wywiesić w bramach domów, również na widocznem miejscu, wykaz właścicieli mieszkań, odnajmujących od siebie oddzielne pokoje, ze wskazaniem cen pobieranych za takowe.

Winni niezastosowania się do niniejszego rozporządzenia na zasadzie dekretu z dnia 11 stycznia b. r. będą karani, w drodze administracyjnej, aresztem do trzech miesięcy lub grzywną w wysokości do 50,000 marek.

Rozporządzenie niniejsze obowiązywać zaczyna po upływie siedmiu dni od daty ogłoszenia.

Naczelnik Urzędu:

(—) *L. Ptaszyński.*

Warszawa, d. 6/II 1919.

VII.

114.

Ogłoszenie w sprawie przewozu ziemiopłodów i artykułów pierwszej potrzeby wewnątrz kraju.

Dla zabezpieczenia poszczególnych miejscowości kraju od nadmiernego wywozu wprowadza się aż do odwołania przepisy następujące:

1) W ruchu osobowym kolejowym wolno jest przewozić, jako pakunek podręczny, na osobę:

ziemniaków — do 40 klg.;

mąki, kaszy, zboża w ziarnie, płodów strączkowych do 20 klgr. wszystkich gatunków razem;

mięsa i wyrobów mięsnych do 10 klgr.;

masła do 10 klg.;

jaj do 5 kop.

2) Przewóz nafty, cukru i soli dozwolony jest jedynie na podstawie specjalnych zezwoleń Ministerstwa Aprowizacji.

3) Przy przewozie końmi (w ruchu kołowym) pozostawia się wolny obrót ziemniakami (z wyjątkiem przetworów ziemniaczanych), mięsem i wyrobami mięsnemi, oraz solą; zboże i produkty mączne mogą być przewożone tylko do młynów i z młynów do producentów wyłącznie na użytek własny, oraz do magazynów państwowych.

Nafta i cukier mogą być przewożone w ruchu kołowym jedynie przez osoby uprawnione do przewozu tych artykułów z miejsca poboru do miejsca przeznaczenia.

4) Przy wszystkich przesyłkach kolejami, kolejkami dojazdowemi i polnemi, oraz drogą wodną ziemiopłodów i przetworów (mąki, kaszy i t. d.), oraz bydła, świń, owiec, słoniny, wyrobów mięsnych, masła, jaj, cukru, nafty, soli w ilościach wagonowych i mniejszych (za frachtami lub bagażem) potrzebne jest każdorazowo zezwolenie Ministerstwa Aprowizacji w Warszawie. W podaniu do Ministerstwa należy wymienić stację nadawczą i odbiorczą, adres wysyłającego i miejsce przeznaczenia, na jaki użytek jest przeznaczony towar, oraz uzasadnienie konieczności wysyłki.

5) Zezwolenia na przewóz, wydane przez Ministerstwo Aprowizacji, winny być w każdym wypadku zaświadczone przez Referenta Aprowizacyjnego odnośnego powiatu, skąd ma być uskuteczniony wywóz.

6) Przekroczenie powyższych przepisów pociągnie za sobą konfiskatę przewożonych towarów w ilości ponad dozwoloną, oraz kary, przewidziane w odpowiednich dekretach.

7) Rozporządzenie niniejsze kasuje wszystkie dotychczas wydane okólniki w sprawie przewozu wyżej wymienionych ziemiopłodów i artykułów pierwszej potrzeby.

Minister Aprowizacji:

(—) *Minkiewicz.*

Warszawa, dnia 25 stycznia 1919 roku.

115.

Odezwa Ministerstwa pracy i Opieki Społecznej do robotników i robotnic.

Robotnicy i Robotnice!

Pomoc bezrobotnym w ciężkiej dobie obecnej stanowi jedną z głównych trosk Rządu. Rząd dokłada wszelkich starań, aby pozbawieni pracy otrzymali dostateczne zasiłki od Państwa. Zamiast zasiłków pieniężnych w najbliższym czasie zaczną być wydawane produkty żywnościowe lub gorące jedzenie. Rząd zabiega usilnie, aby roboty publiczne na szeroką skalę zostały jaknajrychlej podjęte, aby przeznaczono na ten cel znaczne fundusze i usunięto z drogi wszystkie piętrzące się dotąd przeszkody.

Na akcję państwową pomocy bezrobotnym opodatkowani zostali przemysłowcy. Ustawa o specjalnym podatku od zysków wojennych jest już opracowana. Rząd wytęża siły, by pomoc

państwowa nie ustała, dopóki roboty publiczne szeroko zakreślone oraz uruchomienie przemysłu nie dadzą Wam wszystkim zatrudnienia.

Rząd wzywa Was, Robotnicy i robotnice, byście i Wy wzięli czynny udział w pomocy bezrobotnym towarzyszom pracy; wzywa Was, byście przez Waszych przedstawicieli, przez Wasze organizacje, wspódziałali z komitetami pomocy dla bezrobotnych, utworzonymi przez Ministerstwo Pracy, abyście pracą i opinją Waszą wsparli tak doniosłą akcję.

Cała akcja w sprawie bezrobotnychześrodkowana jest w rękach Rządu. Sumy, wypłacane bezpośrednio robotnikom przez fabrykantów, nie będą przyjmowane w rachubę przy opodatkowaniu na rzecz bezrobotnych. Robotnicy, otrzymujący zapomogi od fabrykantów, tracą prawo do pomocy państwowej na odpowiedni przeciąg czasu, zależny od wysokości otrzymanego zasiłku. Wobec tego bezpośrednie wywieranie nacisku przez robotników na przemysłowców w celu uzyskania zapomóg jest niedopuszczalne, jako dezorganizujące ogólną akcję państwową.

Rząd wzywa Was, byście zaprzestali gwałtów i wymuszań na fabrykantach. Te czyny przemocy, dokonywane celem uzyskania większych jednorazowych zapomóg, szkodzą Wam samym. Sieją one postrach wśród przemysłowców, odstręczają ich od inicjatywy i pracy gospodarczej, opóźniają w ten sposób odbudowę i uruchomienie przemysłu, które w obecnej dobie środkami samego tylko państwa urzeczywistnić się nie dadzą.

Zobowiązania, wymuszone w drodze gwałtu, uznane są bezwzględnie za nieważne.

Ufajcie w państwową akcję pomocy dla bezrobotnych! Bądźcie pewni, że Rząd pociągnie w należytej mierze przemysłowców do pokrycia wydatków w tym zakresie!

Bierzcie w akcji tej czynny udział, dajcie Waszą inicjatywę i pomoc.

Zaniechajcie wszelkich aktów gwałtu i przemocy, przeciwko którym Rząd wystąpić musi z całą surowością w imię poszanowania prawa, w imię utrzymania porządku i bezpieczeństwa publicznego w ciężkich chwilach obecnych!

Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej.

Warszawa, 27/I 1919.

Tłoczono w Drukarni Państwowej, Miodowa Nr. 20. Nr. 3867. 3 II 18.